

Nr 2, 2013 r.

KWARTALNIK

Egzemplarz bezpłatny

INFORMATOR SAMORZĄDOWY

Biuletyn Gminy Wąsosz

DNI WĄSOSZA 2013!!!!

Tegoroczne obchody **Dni Wąsosza** zaplanowano na sobotę i niedzielę, **29—30 czerwca**. Będzie to święto wszystkich mieszkańców gminy Wąsosz, zorganizowane przez Zespół Placówek Kultury wraz z Urzędem Miejskim Wąsosza. Na te dni zaplanowano liczne koncerty i atrakcje dla mieszkańców gminy Wąsosz, jak i okolicznych miejscowości.

Główną gwiazdą pierwszego dnia tj. **29 czerwca** będzie zespół **ŁZY**, który grając muzykę pop-rockową zasłynął głównie dzięki takim przebojom jak „Agnieszka już dawno...”, „Narcyz się nazywam”, czy „Jestem jaka jestem”. Dodatkowo program uzupełnią koncerty zespołu **ARO** oraz lokalnego zespołu **MOTOR IN CORN**—rockowy zespół młodzieżowy z charyzmatyczną wokalistką, zdobywczynią III miejsca podczas dolnośląskiego konkursu „Jeszcze wiruje twoja płyta—lata 80”,

organizowanego przez wrocławski klub „Anima”.

Drugi dzień świętowania—**30 czerwca** rozpoczną regaty kajakowe o Puchar Burmistrza Wąsosza. Dodatkowo będzie można posłuchać orkiestry dętej oraz podziwiać występy mażorettek.

Gwiazdą wieczoru będzie zespół **BEHEL**, który prezentuje rytmny szybkiego ska, jak i łagodne roots reggae i dubie. Poza tym na scenie będzie można zobaczyć i usłyszeć zespół **NOFAN** oraz **SEKRET**.

Nie zabraknie również dobrze zaopatrzonych stoisk gastronomicznych i handlowych, atrakcji dla dzieci—wesołe miasteczko, dmuchane zamki, pokazy sprzętu wojkowego.

Szczegółowy program imprezy na str. 11

W tym numerze:

Wiadomości gminne w tym:	1-5
Sesje Rady Miejskiej	3
Spółdzielnie socjalne	6
Z życia szkół	8-9
Kultura	10
Sport	11
Lokalni przedsiębiorcy	12

Ważne tematy:

- **KTO ODPOWIADA ZA NASZE DROGI?**
- **SPÓŁDZIELNIE SOCJALNE**
- **„ŚMIECI PO NOWEMU”**

CEREMONIA NADANIA SKWEROWI IMIENIA JANA PAWŁA II

05 maja 2013r. w uroczystej oprawie dokonano odsłonięcia tablicy nadającej imię Jana Pawła II skwerowi w Wąsoszu. Inicjatywa nadania imienia dla skweru wyszła od mieszkańców wąsoszkich ulic sąsiadujących ze skwerem.

Odsłonięcia dokonali Burmistrz Wąsosza Zbigniew Stuczyk wraz z małżonką. W uroczystości uczestniczyli ks. Jan Węgielski, ks. Mariusz Wyrostkiewicz, licznie zebrani mieszkańcy oraz dzieci, które w tym dniu obchodziły uroczystość Pierwszej Komunii Świętej.

ZARZĄDCY NASZYCH DRÓG

Wyróżniamy 4 kategorie dróg publicznych:

1. drogi krajowe – to autostrady, drogi ekspresowe, drogi międzynarodowe, drogi zapewniające spójność sieci dróg krajowych, drogi dojazdowe do przejść granicznych, drogi alternatywne dla autostrad płatnych, obwodnice i drogi o znaczeniu obronnym.
2. drogi wojewódzkie - to inne niż drogi krajowe połączenia pomiędzy miastami mającymi znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym nie zaliczone do krajowych.
3. drogi powiatowe - to drogi nie zaliczone do krajowych i wojewódzkich, łączące siedziby powiatów z siedzibami gmin i siedziby gmin między sobą.
4. drogi gminne – to niezaliczane do innych kategorii dróg o znaczeniu lokalnym, służące miejscowym potrzebom.
5. drogi prywatne - nie zaliczone do innych kategorii dróg dojazdowe do posesji, których właścicielami są osoby prywatne.

Obowiązki utrzymania czystości i porządku na drogach publicznych, w tym również odśnieżania należą do zarządcy drogi.

Przez gminę Wąsosz przebiegają następujące typy dróg:

- ⇒ droga krajowa nr 36— droga biegnąca przez wieś Wodniki oraz miasto Wąsosz, łącząca Poznań z Wrocławiem. Zarządca: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział we Wrocławiu
ul. Powstańców Śl. 186
53-139 Wrocław
tel.cent. (71) 334 73 00
fax (71) 367 17 69
- ⇒ droga wojewódzka— przebiegająca przez Rudną Wielką, Zarządca: Dolnośląski Zarząd Dróg Wojewódzkich, Oddział w Górze, ul. Poznańska 23, 56-200 Góra, tel. 65 544 17 84
- ⇒ drogi powiatowe - stanowiące większość dróg na terenie gminy Wąsosz, zwykle są to drogi prowadzące i przebiegające przez wsie z terenu gminy Wąsosz. Zarządca: Powiatowy Zarząd Dróg w Górze, ul. Armii Polskiej 15, 56-200 Góra, tel. 65 543 13

⇒

drogi gminne—to drogi zamiejskie o łącznej długości nieprzekraczającej 55 km oraz drogi boczne przebiegające wewnątrz wsi o łącznej długości prawie 16 km. Do dróg gminnych zaliczają się również ulice w Wąsoszu o łącznej długości nieco ponad 5 km i są to: ul. 24-go Stycznia, 700-lecia, Al. Niepodległości, ul. Boczna, Chrobrego, Kilińskiego, Junaków, Korczaka, Kościelna, Krótka, Krzywa, Łąkowa, Narutowicza, odc. Budynek OSP –ul. Pocztowa, odc. ul. Kilińskiego, ul. Kościelna, ul. Parafialna, Plac Wolności, ul. Pocztowa, Polna, Zacisze, Zamkowa, Ogrodowa, Franka, Wierzbowa, Słoneczna. Szczegółowa mapa ewidencji dróg gminnych znajduje się w Urzędzie Miejskim w Wąsoszu, pok. nr 7.

Sesje Rady Miejskiej Wąsosz w okresie marzec—czerwiec 2013

26 marca 2013 r. odbyła się **XXV Nadzwyczajna Sesja** Rady Miejskiej Wąsosz, zwołana na wniosek Burmistrza Wąsosz. Jak zwykle Przewodniczący Rady Zdzisław Nicpoń stwierdził prawomocność obrad, powitał zaproszonych gości, radnych, sołtysów oraz publiczność.

Zwołanie sesji miało związek z koniecznością zmiany Uchwały Nr XXIV/161/ z dnia 6 marca 2013 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Czelaź Wielka. Zmiana uchwały pozwoli uzupełnić w uchwale niezbędne zapisy, o które wystąpił Urząd Marszałkowski we Wrocławiu do złożonego wniosku o dofi-

nansowanie remontu kościoła w Czelaź Wielkiej.

Podczas obrad **XXV** sesji Rada Miejska Wąsosz podjęła również uchwałę w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2013-2023 oraz uchwałę w sprawie zmiany budżetu gminy Wąsosz na 2013 r. Skarbnik Gminy—Jadwiga Rodzewicz poinformowała, że zmiany dochodów i wydatków na 2013 r. wynikają z bieżących zmian budżetu oraz dostosowania do wymogów obecnie obowiązujących przepisów, które należało wprowadzić do dnia 31 marca 2013 r. Zgłoszono 2

interpelacje. Jedna dotyczyła naprawy drogi do wsi Ostrawa, druga budowy chodnika we wsi Belcz Górny.

W dniu 8 maja 2013 r. odbyła się **XXVI** sesja Rady Miejskiej Wąsosz. Po oficjalnym otwarciu i stwierdzeniu prawomocności obrad Radni przystąpili do przyjęcia protokołu z poprzedniej sesji, następnie w interpelacjach i zapytaniach radnych zgłoszono konieczność naprawy kanalizacji w miejscowości Cieszkowice.

W kolejnym punkcie Burmistrz przedstawił informację o pracy w okresie międzysesyjnym. Znaczną część swojego wystąpienia poświęcił wiadomościom dotyczącym gospodarowania odpadami komunalnymi w nowym systemie. Poinformował zebranych, iż odbył wiele zebrań z mieszkańcami gminy Wąsosz, sołtysami i prezesami spółdzielni mieszkaniowych.

Rada Miejska podjęła:

- ♦ Uchwałę w sprawie zmiany uchwały Nr XVIII/112/12 z dnia 18 września 2012 r. w sprawie przystąpienia do zmiany istniejącego Studium Uwarunkowań Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

Uchwała ta była podyktowana koniecznością zmiany przeznaczenia terenów w obrębie Drozdowice Wielkie w celu rozwoju gospodarstw rolnych. Teren z projektowanych usług komercyjnych uległ zmianie na teren usług polowych.

Druga zmiana podyktowana jest koniecznością wprowadzenia do studium nowego złoża kruszywa naturalnego, odkrytego na terenie w obrębie Kąkolna.

- ♦ Uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na użyczenie na czas nieoznaczony, pomieszczenia gospodarczego (kotłowni) stanowiącego własność gminy Wąsosz na rzecz „Wspólnoty Mieszkaniowej Rawicka 1A/1-go Maja 26”,
- ♦ Uchwałę w sprawie zaciągnięcia pożyczki na sfinansowanie zadania pn. „Zakup pojemników przeznaczonych do selektywnej zbiórki odpadów”.

Pożyczka w kwocie 267.500 zł rozłożona na 10 lat z przeznaczeniem na zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów. Gmina zakupi 2 pojemniki na każdą nieruchomość z terenu gminy Wąsosz. Właściciele nieruchomości, którzy nie mieli dotychczas podpisanych umów z Samorządowym Zakładem Budżetowym Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Wąsosz również otrzymają 2 pojemniki, ale 1 pojemnik będą musieli zakupić na własny koszt.

- ♦ Uchwałę w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2013-2023.
- ♦ Uchwałę w sprawie zmiany budżetu Gminy Wąsosz na 2013 r.
- ♦ Uchwałę Nr XXVI/ 179/13 w spra-

wie rozpatrzenia skargi na działalność Kierownika OPS Wąsosz.

Rada Miejska Wąsosz postanowiła uznać skargę, złożoną przez mieszkańca Belcza Małego na działalność kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsosz za bezzasadną.

Podczas **XXVI** obrad Rady Miejskiej Wąsosz Burmistrz pogratulował również uczennicom Publicznego Gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza w Wąsosz uzyskania stypendiów w ramach Dolnośląskiego Programu Stypendialnego „Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów uzdolnionych”. Uczestniczący w uroczystości rodzice stypendystek otrzymali listy gratulacyjne z wyrazami szczerego uznania i podziękowaniami za trud włożony w proces wychowawczy.

Przewodniczący udzielił informacji i zamknął obrady **XXVI** sesji Rady Miejskiej Wąsosz.

Sesje Rady Miejskiej Wąsosz w okresie marzec—czerwiec 2013

7 czerwca 2013 r. po raz **XXVII** w tej kadencji obradowała Rada Miejska Wąsosz. Najważniejszym tematem omawianym podczas sesji było przyjęcie sprawozdania z wykonania budżetu za 2012 r., a tym samym udzielenie absolutorium Burmistrzowi Wąsosz Zbigniewowi Stuczykowi.

Sesja rozpoczęła się od powitania przez Przewodniczącego Rady przybyłych gości, radnych, sołtysów oraz zebraną publiczność. Następnie odbyły się stałe punkty sesji, a więc: przyjęcie protokołu z poprzedniej sesji oraz udzielenie i przyjęcie informacji o pracy burmistrza w okresie międzysesyjnym. Interpelacji i zapytań radnych nie było.

W porządku obrad **XXVII** sesji głównym punktem było przedstawienie sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Wąsosz za 2012 r. Członkowie Rady Miejskiej Wąsosz na podstawie opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, opinii Komisji Stałych oraz wniosku Komisji Rewizyjnej przyjęli sprawozdanie z wykonania budżetu za 2012 r. i udzielili Burmistrzowi Wąsosz **absolutorium**. Tym samym Radni zaakceptowali ubiegłoroczną działal-

ność finansową gminy kierowaną przez Burmistrza.

Po przyjęciu uchwał głos zabrał Burmistrz Zbigniew Stuczyk, który złożył podziękowania Skarbnikowi Gminy Jadwidzie Rodzewicz, Sekretarz Gminy Marii Michcie oraz wszystkim tym, którzy współpracowali i angażowali się w realizację budżetu za 2012 r.

Dyrektorzy szkół oraz reprezentacja sołtysów złożyła na ręce Burmistrza kwiaty oraz gratulacje, wyrazy uznania i życzenia na kolejny rok owocnej pracy.

Następnie głos zabrała Izabela Jankowiak, przedstawicielka Centrum Bankowości Korporacyjnej DnB NORD S. A. we Wrocławiu, posiadająca wieloletnie doświadczenie w finansowaniu jednostek samorządu terytorialnego. Wyraziła pozytywną opinię na temat Gminy Wąsosz jako samorządu o idealnym, wręcz wzorcowym budżecie, mogącym stanowić dla pozostałych samorządów przykład do naśladowania.

Przedstawiła cechy dobrego samorządu, którymi Gmina Wąsosz może się pochwycić, a więc: stabilność władzy, bez znamion polityki, słuszne decyzje, podejmowane we właściwym czasie oraz go-

spodarność.

Kierownik Powiatowego Zespołu Doradców w Górze—Jan Rewers również pogratulował Burmistrzowi oraz poinformował, że gospodarstwo rolne Państwa Nicpoń z miejscowości Ługi gm. Wąsosz otrzymało tytuł wicemistrza kraju w konkursie "AgroLiga". Z tej okazji Państwo Nicpoń będą uczestniczyć w uroczystej gali wraz z Prezydentem RP Bronisławem Komorowskim.

Z inicjatywy Burmistrza podjęta została dyskusja na temat nowej ustawy gospodarowania odpadami, która ma wejść w życie od 1 lipca 2013r. Kontrowersje budzi zbyt mała liczba osób, które zostały wykazane w deklaracjach złożonych przez mieszkańców gminy Wąsosz.

Po wyczerpaniu porządku obrad Przewodniczący Rady zakończył **XXVII** obrady Rady Miejskiej Wąsosz.

„Śmieci po nowemu”

W związku z trwającymi w Urzędzie Miejskim w Wąsosz pracami związanymi z wprowadzeniem nowego systemu gospodarowania odpadami zostały wprowadzone dodatkowe zmiany dotyczącej podziału odpadów komunalnych. Wiadomo, że od 1 lipca 2013 r. będziemy segregować odpady na poszczególne grupy. Ostatnio wprowadzona zmiana dotyczy ilości grup—będziemy segregować śmieci na trzy grupy zamiast pięciu:

1. papier, tektura, opakowania wielomateriałowe (kartony po mleku i napojach), tworzywa sztuczne, plastik,
2. szkło białe i kolorowe, metal,
3. pozostałe odpady.

Odpady zielone, biodegradowalne mogą być gromadzone w workach odpowiednio oznaczonych i dostarczonych przez przedsiębiorcę. Zmiany podyktowane są głównie kosztami związanymi z zakupem 5 pojemników. Gmina zachęcając mieszkańców do segregacji odpadów zapewni właścicielom nieruchomości 2 pojemniki na odpady, umożliwiając w ten sposób uiszczenie niższej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Przetarg na zakup i dostawę pojemników na odpady komunalne został rozstrzygnięty i wygrała go firma z Ostrowa Wielkopolskiego, koszt zakupu pojemników to około 300 tysięcy zł.

Natomiast przetarg na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Wąsosz nie został jeszcze rozstrzygnięty. Otwarcie ofert odbyło się 3 czerwca, a swoje oferty złożyły dwie firmy.

Ponadto w chwili uruchomienia nowego systemu gospodarowania odpadami, tj. od 1 lipca 2013 r. umowy zawarte z Samorządowym Zakładem Budżetowym Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Wąsosz zostaną automatycznie rozwiązane.

Spółdzielnia socjalna jest specyficzną formą przedsiębiorstwa społecznego. Tworzą ją w większości osoby bezrobotne, mające trudności w znalezieniu pracy. Praca w spółdzielniach socjalnych daje szansę na aktywizację społeczną i zawodową, integrację oraz podniesienie kwalifikacji. W odróżnieniu od innych podmiotów ekonomii społecznej spółdzielnia socjalna wymaga dużej samodzielności i odpowiedzialności jej członków. Obowiązuje tu kolektywny sposób podejmowania decyzji, a każdy członek, niezależnie od wielkości udziału w spółdzielni, dysponuje w tym procesie jednym głosem. To sprawia, że członkowie spółdzielni są w pełni odpowiedzialni za sprawy przedsiębiorstwa, uczą się samodzielności i długofalowego planowania. Sami dbają o finanse, zarządzają własną działalnością, wyznaczają kierunki rozwoju.

Kto może założyć spółdzielnię socjalną?

Spółdzielnię socjalną mogą założyć osoby fizyczne rekrutujące się z grup zagrożonych wykluczeniem lub osoby prawne (organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego lub kościelne osoby prawne).

Osoby fizyczne zakładające spółdzielnię socjalną muszą mieć całkowitą zdolność do czynności prawnych i należeć do jednej z poniższych grup:

- osoby bezrobotne (w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia)
 - osoby niepełnosprawne (w rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych)
 - osoby, o których mowa w ustawie o zatrudnieniu socjalnym: bezdomne, uzależnione od środków odurzających, chore psychicznie w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego, zwalniane z zakładów karnych, mające trudności w integracji ze środowiskiem w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, uchodźcy realizujący indywidualny program integracji w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej.
- Ponadto członkami spółdzielni socjalnej mogą zostać również inne osoby, nie należące do grup zagrożonych wykluczeniem, o ile ich liczba nie stanowi więcej niż 50% ogólnej liczby założycieli.

Jeśli spółdzielnię socjalną zakładają osoby prawne są one zobowiązane do zatrudnienia w spółdzielni co najmniej 5 osób spośród grup wykluczonych w terminie sześciu miesięcy od dnia wpisu spółdzielni socjalnej do Krajowego Rejestru Sądowego. Takie osoby po przepracowaniu nieprzerwanie dwunastu miesięcy mają prawo uzyskać członkostwo w spółdzielni.

Spółdzielnię socjalną może założyć co najmniej 5 osób fizycznych lub co najmniej 2 osoby prawne. Maksymalna liczba członków to 50 osób. Chyba, że spółdzielnia powstaje w wyniku przekształcenia spółdzielni inwalidów lub spółdzielni niewidomych. W tej sytuacji nie ma ograniczeń, jeśli chodzi o górny limit liczby członków.

Od września 2013 r. również w Wąsosz rozpocznie swoją działalność spółdzielnia socjalna z 10 pracownikami – członkami, którzy są mieszkańcami naszego terenu. Spółdzielnia powstaje w ramach projektu „Aktywność szansą na przyszłość”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach projektu osoby bezrobotne otrzymają wsparcie w formie:

- doradztwa (w tym np. doradztwo psychologiczne, doradztwo specjalistyczne według potrzeb spółdzielni),
- wsparcie indywidualnych opiekunów,
- cykle szkoleniowe o tematyce: Zespół, Biznesplan, Zakładanie spółdzielni socjalnej, Prawo i finanse, zarządzanie, kursy zawodowe , prawo jazdy kat. B, uprawnienia na koparko – ładowarkę, kurs na obsługę pił spalinowych, pielęgnacja terenów zielonych, opieka nad osobami starszymi,
- dotacje finansowe w wysokości do 20 tys zł na osobę fizyczną (łącznie 200 tys zł),
- podstawowe wsparcie pomostowe przez okres 6 miesięcy w wysokości 1.350 zł,
- możliwość przedłużenia wsparcia pomostowego o kolejne 6 miesięcy.

Spółdzielnia aplikowała o 200 tys zł. Pozyskane środki zostaną przeznaczone na zakup niezbędnego sprzętu: koparko – ładowarkę, ciągnik, samochód osobowo - dostawczy, kosiarkę, traktorek z pługiem, przyczepę, piły spalinowe , rębak, pług śnieżny, kosiarkę spalinową, kosy spalinowe oraz narzędzia ogrodnicze.

Dużym atutem spółdzielni jest fakt ścisłej współpracy i poparcia samorządu lokalnego. Założycielem Spółdzielni jest Gmina Wąsosz oraz Stowarzyszenie Orla Wąsosz, a jej inicjatorem i pomysłodawcą jest Burmistrz Wąsosz Zbigniew Stuczyk.

O trwałości funkcjonowania spółdzielni będą świadczyć realizowane zadania publiczne, zlecone przez gminę, a także oferowanie szerokiego wachlarza usług na rzecz lokalnych mieszkańców.

Zakres usług socjalnej będzie obejmował:

1. Prace porządkowe: pielęgnacja terenów zielonych (koszenie trawy, kopanie ogródków, nasadzenie, pielienie, podlewanie), odśnieżanie(prywatnych posesji, dróg, chodników), sprzątanie (mieszkań, posesji, biur)
2. Sprzedaż drewna opałowego (transport, cięcie, rąbanie),
3. Opieka nad osobami starszymi,
4. Usługi koparko-ładowarką,
5. Prace melioracyjne (kopanie, czyszczenie rowów i przepustów).

Podczas najbliższej sesji zostaną podjęte uchwały w sprawie powołania spółdzielni oraz o poręczeniu wsparcia przez Gminę Wąsosz.

Kontakt w sprawie ofert Wąsowskiej Spółdzielni Socjalnej: tel. 65 5437 850

mail: edgwasosz@wp.pl

Bociany w naszej gminie

Polska to raj bociani bo co czwarty bocian żyjący na świecie pochodzi z Polski. Warto jednak bliżej zapoznać się z sytuacją tego ptaka w naszym kraju, ponieważ są to niekiedy informacje ciekawe lub wręcz zaskakujące. Najnowsze dane dotyczące całej Polski zostały zebrane i opracowane w ramach programu ochrony bociana białego prowadzonego przez PTPP „pro Natura” we współpracy z dziesiątkami organizacji, instytucji i setkami ochotników.

Bocian zasiedla praktycznie całą Polskę, z wyjątkiem pasm górskich i większych, zwartych kompleksów leśnych. Unika terenów zimnych, o częstych opadach atmosferycznych, obszarów wysoko położonych i o gęstej roślinności (np. trzcinowisk i gęstych lasów). W przeciwieństwie do bociana czarnego nie unika siedlisk ludzkich i często gnieździ się nawet w środku wsi lub w małych miastach, przeważnie w rejonach z rozległymi dolinami rzecznyymi i wilgotnymi łąkami. Gniazda umiejscawia zwykle na drzewie w bezpośredniej bliskości siedzib ludzkich lub na różnych budowlach ludzkich (dach budynku mieszkalnego lub gospodarczego, w ruinach wysokich budynków, na nieczynnych kominach fabrycznych, pylonach, słupach telegraficznych, stogach). Od lat 70. XX wieku coraz częściej na specjalnych platformach umieszczanych przez człowieka na słupach linii telefonicznych lub energetycznych, w niektórych rejonach jest to najczęstszy sposób lokowania gniazd. W Polsce ponad 60% populacji gniazduje na słupach energetycznych. Gniazduje pojedynczo lub w luźnych koloniach, gdzie wiele gniazd jest często blisko siebie. Tego samego gniazda ptaki używają przez wiele lat, co roku dokonując napraw i uzupełnień budulca. Znanie są gniazda użytkowane 400 lat, a największe z nich mają 225 cm średnicy, 280 cm wysokości i ważą ponad tonę. Dana para przywiązuje się zatem do danego gniazda i gdy partner długo nie wraca z zimowiska jest zmieniany, zwłaszcza gdy do samca, wracającego wcześniej, przyleci obca samica przed zeszłoroczną. W latach 1998-99 współpracownicy z całego kraju skontrolowali efekty lęgów ponad 6000 par, z których 14% straciło lęgi. Pozostałe wyprowadzały najczęściej po 3 młode (38%), gniazd z dwoma opuszczającymi je młodymi było 35%, z czterema – 14%, z jednym

10% i z pięcioma 2%.

W obu latach odkryto po jednym gnieździe z sześcioma odchowanymi młodymi bocianami.

Charakterystycznym zjawiskiem jest spadek udatności lęgów w miarę upływu sezonu lęgowego. U ptaków przystępujących do lęgów przed 15 kwietnia większość par odnosi sukces i tylko 15% traci wszystkie jaja lub pisklęta. Natomiast wśród bocianów przystępujących do lęgów po 5 maja jedynie co druga para wyprowadza pomyślnie swoje potomstwo.

Jak wykazują statystyki na terenie naszej gminy znajdują się gniazda bocianie z bardzo rzadką liczbą młodych bo tylko 2% gniazd liczy sobie pięciorka piskląt.

Taki unikatowy widok podziwiają mieszkańcy ul. Zamkowej w Wąsoszu, których okna mieszkań z wyższych pięter, wychodzą na budynek byłego młyna. Na jego kominie bociania para dochowała się pięciorka młodych. Potomstwo szybko rośnie. Jak widać na załączonych fotografiach w gnieździe zrobiło się ciasno, więc partner usadowił się na pobliskiej sośnie.

Trzymamy kciuki, by potomstwo w tak licznej gromadzie wychowało się i szczęśliwie opuściło gniazdo.

Bociany stały się również tematem prac plastycznych w dolnośląskim konkursie organizowanym przez Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura”, w którym wyróżnienie otrzymała Daria Jan-kowiak, uczestniczka zajęć plastycznych przy Zespole Placówek Kultury w Wąsoszu.

Wyróżnione prace można obejrzeć na stronie: <http://www.bociany.pl/prace-finalistow-dolnoslaskiego-konkursu-plastycznego>.

„Aktywni 50+ w Gminie Wąsosz”

W kwietniu 2013 r. Zespół Placówek Kultury w Wąsosz podisał umowę na dofinansowanie projektu pn. „Doposażenie Biblioteki Publicznej w Wąsosz na potrzeby sali internetowej i przeprowadzenie cyklu szkoleń z zakresu obsługi komputera i korzystania z internetu”. Celem operacji jest podniesienie jakości życia społeczności lokalnej poprzez zapewnienie jak najszerzej grupie użytkowników łatwego, powszechnego i bezpłatnego dostępu do stanowisk komputerowych i internetu. Dzięki zakupionym sprzętom w Bibliotece Publicznej w Wąsosz powstanie miejsce aktywnej integracji i edukacji. Poprzez udział w szkoleniach z zakresu obsługi komputera i korzystania z internetu mieszkańcy Gminy Wąsosz podniosą swoje kwalifikacje oraz wyrównają szansę na rynku pracy i w dostępie do wiedzy.

W ramach zadania zostały zakupione komputery, urządzenie wielofunkcyjne—drukarka, projektor oraz ekran projekcyjny. Zakupiony sprzęt pozostanie na stałe w Sali internetowej w Bibliotece Publicznej w Wąsosz i będzie dostępny dla wszystkich mieszkańców Gminy Wąsosz.

Dodatkowo od 27 maja 2013 r. prowadzone są szkolenia dla osób po 50 r. życia z zakresu obsługi komputera i korzystania z internetu.

Zaplanowano 16 spotkań szkoleniowych: po 8 spotkań dla każdej z 2 grup. Każda grupa ma zajęcia 2 razy w tygodniu w sali internetowej w Bibliotece Publicznej w Wąsosz. Ostatnie zajęcia odbędą się 27 czerwca 2013 r., wówczas zostaną nagrodzeni najbardziej wytrwali i aktywni uczestnicy szkolenia.

Zapisy na kurs były prowadzone do 24 maja 2013r., a o uczestnictwie w szkoleniu

decydowała kolejność zgłoszeń—pierwsze 20 osób, które wypełniły kartę zgłoszeniową zostało zakwalifikowane do jednej z dwóch grup.

Obecnie szkolenie jest w trakcie realizacji, a kolejna relacja z przebiegu kursu zostanie przedstawiona w następnym numerze Biuletynu Gminy Wąsosz.

Partnerem projektu jest Gmina Wąsosz, która w ramach partnerstwa zakupiła nowe biurka i krzesła do nowopowstałej sali internetowej.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach działania 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Uczestnicy szkolenia z podstaw obsługi komputera i korzystania z internetu..

Z życia szkół

Publiczne Gimnazjum w Wąsoszu może poszczycić się osiągnięciami swoich uczennic: Aleksandry Broczkowskiej, Kingii Wróblewskiej, Julii Cichej oraz Klaudii Śron, które uzyskały stypendium w ramach Dolnośląskiego Programu Stypendialnego „Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów uzdolnionych”. Uczennice w roku szkolnym 2012/2013 otrzymają stypendium w wysokości 3600 zł płatne w trzech transzach. Aby zdobyć stypendium uczennice musiały spełnić 4 podstawowe kryteria oraz jedno dodatkowe:

Kryteria podstawowe dla uczniów gimnazjum:

- Uzyskać średnią ocen ze wszystkich przedmiotów

- Uzyskać średnią ocen ze wszystkich przedmiotów na świadectwie z poprzednim roku szkolnym na poziomie nie niższym niż 5.10,
- Pochodzić z rodziny, w której dochód w przeliczeniu na jednego członka rodziny nie przekracza 1008 zł,
- Opracować wraz z nauczycielem – opiekunem ścieżkę rozwoju edukacyjnego na rok szkolny 2012/2013,
- Mieszkać na obszarze województwa dolnośląskiego i uczęszczać do dolnośląskiej szkoły gimnazjalnej – preferowani są uczniowie zamieszkujący obszary wiejskie oraz miasta do 25 tys. Mieszkańców

Kryterium dodatkowe dla uczniów gimnazjum:

- Uzyskać w roku szkolnym 2011/2012 z trzech dowolnie wybranych przez siebie przedmiotów matematyczno– przyrodniczych na poziomie minimum 5,0.

„**Myśl globalnie—działaj lokalnie**” to główne hasło ekologicznego happeningu, zorganizowanego przez Koło Ekologiczne działające pod kierownictwem nauczycielki Pani Ewy Kondratowicz z **Publicznej Szkoły Podstawowej w Wąsoszu**.

Wychodząc naprzeciw ustawodawcy i trwającymi w Urzędzie Miejskim Wąsosza pracami związanymi z wdrożeniem nowego systemu gospodarowania odpadami, który wejdzie w życie z dniem 1 lipca bieżącego roku, w sobotę, 18 maja na boisku szkoły odbył eko-piknik. Nadrzędnym celem imprezy była zbiórka surowców wtórnych oraz przeprowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych z zakresu selektywnej zbiórki odpadów oraz recyklingu wśród uczniów i lokalnej społeczności.

Ponadto organizowana była zbiórka funduszy na wyposażenie klasopracowni przyrodniczej w nowoczesny sprzęt dydaktyczny.

Współorganizatorami imprezy był Urząd Miejski Wąsosza, Zespół Placówek Kultury w Wąsoszu, dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy, uczniowie i ich rodzice oraz wszyscy ludzie, którym dobro środowiska jest szczególnie bliskie.

Atrakcją imprezy było posadzenie, przed wejściem do szkoły, „drzewka przyjaźni” przez Burmistrza – Zbigniewa Stuczyka i Wiceburmistrza—Marcina Kozińskiego oraz przedstawiciela Holandii. Wspomniane drzewko (czerwony buk) zostało подарowane przez gości z Holandii, zaprzyjaźnionych już od dawna z gminą Wąsosz. Podczas trwania imprezy dzieci uczestniczyły w grach i zabawach prowadzonych przez animatorów, w ramach kampanii edukacyjno – informacyjnej **NOWE PRAWO ODPA-DOWE**.

Akcja zakończyła się sukcesem bowiem zebrano górę odpadów:

- elektrośmieci 6 ton,
- nakrętki 320 kg, z czego 300 kg od ZPK Biblioteka Publiczna w Wąsoszu,
- makulatura 1020 kg,
- Plastik 150 kg,
- Żłom 40 kg,
- Pozostałe 200 kg.

Dla osób, które same nie mogły dostarczyć elektrośmieci na wskazane miejsce zorganizowany został transport.

Indywidualizacja procesu nauczania w Szkołach Podstawowych na terenie gminy Wąsosz

Od lutego 2013r. do czerwca 2013r. rozpoczął się ostatni etap projektu współfinansowanego przez Unię Europejską pod nazwą „Nowy Start-Radosne Nauczanie” w czterech szkołach podstawowych w Gminie Wąsosz. Projekt zapewni każdemu uczniowi z klas I - III szkoły podstawowej szeroką ofertę zajęć dodatkowych zgodną z jego indywidualnymi potrzebami oraz możliwościami edukacyjnymi. Takie działania pomogą wydatnie osiągnąć cele wynikające z wymagań nowej podstawy programowej, zakładającej indywidualizację procesu nauczania stosownie do potrzeb i możliwości każdego ucznia. Zwiększy się również stopień i zakres wykorzystania w szkole aktywizujących metod nauczania, motywujących dzieci do czynnego udziału w zajęciach (np. poprzez stosowanie metody dramy, gier dydaktycznych czy inscenizacji). Dzięki projektowi poszerzy się dostępność i podniesie jakość wsparcia oraz pomocy psy-

chologiczno-pedagogicznej uczniom w szczególności tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Od września 2011r do chwili obecnej realizowane są następujące zajęcia:

- ♦ Zajęcia dla dzieci ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu, w tym także zagrożonych ryzykiem dysleksji.—95 uczniów ,
- ♦ Zajęcia dla dzieci z trudnościami w zdobywaniu umiejętności matematycznych.—86 uczniów,
- ♦ Zajęcia logopedyczne dla dzieci z zaburzeniami rozwoju mowy—48 uczniów.
- ♦ Zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów szczególnie uzdolnionych ze szczególnym uwzględnieniem nauk matematyczno-przyrodniczych—65 uczniów
- ♦ Zajęcia z gimnastyki korekcyjnej dla dzieci z wadami postawy— 156 uczniów,
- ♦ Zajęcia dla dzieci uzdolnionych z języka angielskiego—6 uczniów
- ♦ Zajęcia socjoterapeutyczne i psychoedukacyjne dla dzieci z zaburzeniami komunikacji społecznej—10 uczniów.

Proces indywidualizacji w wąsoskich szkołach podstawowych prowadzony jest od 2011 r. W roku szkolnym 2011/2012 objęto 169 uczniów z ternu naszej gminy, w I półroczu 2012/2013 r. 107, a w II półroczu 2012/2013 r. 90 uczniów.

Szkolny Dzień Sportu

12 czerwca na stadionie sportowym w Wąsoszu odbył się Szkolny Dzień Sportu. Głównym celem imprezy było propagowanie wśród uczniów aktywności ruchowej i kształtowanie postaw prozdrowotnych. W szranki współzawodnictwa stanęły szkoły podstawowe z terenu Gminy Wąsosz. Konkursy sportowe odbywały się w sześciu konkurencjach: segregacja śmieci na czas, rzut piłką na odległość, bieg na 60 metrów, skok w dal, zawody rowerowe na pum tracku, bieg sztafetowy 4x100 metrów. W kategorii klas I-III zwyciężyła Szkoła Podstawowa z Czarnoborska. W kategorii klas IV-VI również zwyciężyła Szkoła Podstawowa z Czarnoborska. W turnieju piłkarskim zwyciężyli uczniowie Szkoły Podstawowej z Płosek. Drużyny uczestniczące w zawodach otrzymały dyplomy, a wszyscy zawodnicy medale. W zawodach czynny udział wzięło 120 uczniów, których gorąco dopinguwali wychowawcy wraz z pozostałymi uczniami.

Ostatnio w Zespole Placówek Kultury w Wąsoszu wydarzyło się:

* Spotkanie autorskie z Romanem Pankiewiczem, które odbyło się **8 kwietnia 2013** roku w sali kinowej przy Zespole Placówek Kultury w Wąsoszu. Podczas spotkania autor wzbudził wielkie zainteresowanie słuchaczy, opowiadając w niezwykle barwny i ekspresyjny sposób o Islandii, w której spędził trzy lata swego życia.

Podczas spotkania można było nabyć książkę pt. „Islandia. Trzeci żywioł” wraz z dedykacją oraz porozmawiać z autorem.

* **14.04.2013r.** w sali bankietowej Zespołu Placówek Kultury przeprowadzony został Otwarty Turniej Szachowy – 10 lat SEKCJI SZACHOWEJ „GONIEC WĄSOSZ”. Po ponad sześciogodzinnych sportowych zmaganiach nastąpiło podsumowanie i nagrodze-

nie zwycięzców turnieju: I miejsce : Artur Pieniążek – ASZz MIEDŹ LEGNICA (nagroda pieniężna i puchar), II miejsce: Łukasz Butkiewicz – OKSiR Wisznia Mała (nagroda pieniężna), III miejsce: Piotr Goluch: - UKS SP3 z Bogatyni (nagroda pieniężna)IV miejsce: Jerzy Kubień: - WIEŹA Pęgów (nagroda pieniężna).

* **5 maja 2013** r. na rzece Barycz przeprowadzono zawody kajakowe o Mistrzostwo Gminy Wąsosz. W ten sposób został zainaugurowany sezon kajakowy na naszych rzekach. Mistrzostwo gminy zdobyli : Czwojdrak Marcin i Andrzejewski Rafał. Drugie miejsce : Stuczyk Piotr i Stuczyk Zbigniew. Trzecie miejsce zdobyli natomiast : Kulczycki Piotr i Tobółka Paweł. W niedzielne, słoneczne popołudnie ciekawym miejscem do rodzinnych spacerów był amfiteatr. Przy muzyce, dmuchanych zjeżdżalniach, wacie cukrowej i grillu można było zrelaksować się na świeżym powietrzu .

Mateusz Marut - skrzypce. Świetnie przygotowani i doświadczeni wykonawcy zapewnili słuchaczom profesjonalny, wręcz mistrzowski koncert, który ukazał różnorodność i bogactwo sztuki operowej.

* **13 maja 2013** roku po raz drugi ZPK- Biblioteka Publiczna w Wąsoszu uczestniczyła w rajdzie rowerowym „Odjazdowy Bibliotekarz”. Wzięło w nim udział 69 mieszkańców Miasta i Gminy Wąsosz. Najmłodszy uczestnik miał 4 lata, a najstarsza uczestniczka 72. Tegoroczny rajd został zorganizowany wspólnie z Sołectwem wsi Zbaków Górny. Przewodnikiem trasy był Pan Jacek Chorostkowski- radny Miasta i Gminy Wąsosz. Podczas spotkania rozwiązywane były testy: o historii i przyrodzie Miasta i Gminy Wąsosz. Był też zestaw pytań dotyczący twórczości Juliana Tuwima (rok 2013 - Rokiem Juliana Tuwima).

literacko - muzyczne pt. „Śpiewająca Biblioteka”. Artyści z Lublina: Edyta Zarębska - pisarka, ilustratorka, malarka, laureatka konkursu literackiego im. Astrid Lindgren, oraz Robert Zarębski opowiadali dzieciom o czytaniu oraz wartości książek.

* **27 maja 2013** r. miał miejsce spektakl teatralny dla najmłodszych mieszkańców gminy Wąsosz. Artyści z teatru ART-RE z Krakowa, zaprezentowali znany utwór pt. „Jaś i drzewo fasoli”. Krakowscy aktorzy po raz kolejny dowiedli, że teatrzyk nie tylko bawi ale i uczy.

* **12 maja 2013** r. w Kościele pw. NSMP w Wąsoszu odbył się koncert „AVE MARIA I MUZYKI POLSKIEJ”. Była to znakomita okazja do zapoznania się z twórczością takich kompozytorów jak: G. A. Rossini, O. M. Żukowski, G. Verdi, F. Schubert, L. Cherubini, P. Tosti, G. Donizetti, którzy część swoich dzieł poświęcili ku czci Matki Bożej. Wzniosłe, dostojne akordy muzyki wypełniły kościół i wprowadziły wszystkich w nastrój zadumy i refleksji. Druga część koncertu poświęcona była Muzyce Polskiej. A. Stolpe, S. Moniuszko, S. Niewiadomski, F. Chopin to wybitni autorzy znanych pieśni patriotycznych. Wspaniały repertuar zaprezentowali znakomici artyści operowi scen polskich: Elżbieta Małgorzata Mach - sopran, Jacek Szymański - tenor, Waldemar Janusz Luboiński - tenor. Artystom akompaniowali - Piotr Łukaszczyk - fortepian,

* Wąsoscy strażacy świętowali **17 maja 2013r.** Po uroczystej mszy św., którą odprawił ks. proboszcz Jan Węgielski, jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej gminy Wąsosz udały się do budynku Zespołu Placówek Kultury, gdzie odbyły się dalsze obchody uroczystości. Były życzenia, przemowy oraz podziękowania za trud, poświęcenie i zaangażowanie druhów strażaków.

* **Dnia 24 maja 2013r.** w sali kinowej przy Zespole Placówek Kultury, odbyło się spotkanie

* Z okazji Dnia Dziecka **2 czerwca 2013** r. zorganizowane zostały zawody wędkarskie na Starorzeczu w Wąsoszu. Organizatorami byli: Polski Związek Wędkarski - Koło Wąsosz oraz Zespół Placówek Kultury. Podczas zawodów można było podziwiać ogromne zaangażowanie zarówno samych zawodników, jak i ich opiekunów. Pomimo zaciętej rywalizacji panowała miła i sympatyczna atmosfera, a wszyscy zawodnicy, również ci, którym połów się nie powiodł, zostali obdarowani nagrodami.

* "Podaruj kroplę miłości" pod takim hasłem odbył się **2 czerwca** festyn oraz akcja krwiodawstwa w Wąsoszu. Podczas festynu tradycyjnie już została przeprowadzona zbiórka darów dla dzieci z Domu Dziecka w Krzydlinie Małej.

Dni Wąsosz

29.-30.06.2013r.

Stadion MKS ORLA WĄSOSZ

SOBOTA 29.06.

17.00 – uroczyste otwarcie Dni Wąsosz

17.30 – program rozrywkowy dla dzieci

18.00 – **“MOTOR IN CORN”** – rockowy zespół młodzieżowy

19.00 – **“ARO”** – koncert

21.00 – GWIAZDA WIECZORU **“ŁZY”** – koncert zespołu

23.00 – 3.00 – zabawa taneczna

NIEDZIELA - 30.06.

14.00 – regaty kajakowe o Puchar Burmistrza Wąsosz

16.00 – koncert orkiestry dętej
występ **“Mażorettek”**

18.30 – **“NOFAN”** – koncert zespołu

20.00 – **“SEKRET”** – największe światowe przeboje

22.00 – GWIAZDA WIECZORU **“BETHEL”** – zespół reggae

Zapraszają:
Burmistrz Wąsosz
Zespół Placówek Kultury

Dodatkowe atrakcje:
wesołe miasteczko, gastronomia,
pokaz sprzętu wojskowego
/niedziela /

Partnerzy :

WAŻNE DATY:

CZERWIEC

- 1– Międzynarodowy Dzień Dziecka
- 1 – Dzień Lasu i Zadrzewień
- 2– Światowy Dzień Ochrony Środowiska –
- 4– Międzynarodowy Dzień Przeciwdziałania Agresji Wobec Dzieci (Międzynarodowy Dzień Niewinnych Dzieci – Ofiar Agresji)
- 4– Dzień Drukarza (Polska)
- 4– Dzień Chemika (Polska)
- 5– Światowy Dzień Ochrony Środowiska Naturalnego
- 5 (lub 6)– Międzynarodowy Dzień bez Samochodu
- 10– Dzień Straży Granicznej (Polska)
- 16– Międzynarodowy Dzień Pomocy Dzieciom Afrykańskim
- Międzynarodowy Dzień Walki z Pustynnieniem i Suszami
- 20– Światowy Dzień Uchodźcy
- 21– Pierwszy Dzień Lata
- 22– Dzień Kultury Fizycznej
- 23– Dzień Ojca
- Polski Dzień Zakochanych – Wigilia św. Jana Chrzciciela
- 23/24– „Noc świętojańska”
- 24– Światowy Dzień Zapobiegania Osteoporozie (Walki z Osteoporozą)
- 26– Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii
- 26– Międzynarodowy Dzień Pomocy Ofiarom Tortur
- 27– Światowy Dzień Walki z Cukrzycą – ogłoszony w 1991 r. przez Międzynarodową Organizację Diabetyków przy WHO.
- 27– Światowy Dzień Rybołówstwa
- 30– Dzień Marynarki Wojennej

LIPIEC

- pierwsza sobota lipca – Międzynarodowy Dzień Spółdzielczości
- 1– Światowy Dzień Architektury
- 2– Światowy Dzień Dziennikarza (Sportowego)
- 4– Dzień Spółdzielczości (Polska)
- 11– Światowy Dzień Ludności
- 18– Światowy Dzień Buziaka
- 23– Dzień Odrodzonego Lotnictwa Polskiego
- 24– Dzień Policjanta (Polska)
- 30– Dzień Administratora (Polska)

SIERPIEŃ

- 2– Światowy Dzień Pamięci o Zagładzie Romów
- 10– Dzień Przewodników i Ratowników Górskich
- 12– Międzynarodowy Dzień Młodzieży (ONZ)
- 13– Dzień Mańkuta
- 14– Dzień Energetyka (Polska)
- 15– Święto (Dzień) Wojska Polskiego – obchodzony w rocznicę „Bitwy pod Radzyminem” zw. „cudem nad Wisłą”.
- 28– Święto Lotnictwa (Polska) (Święto Polskiego Lotnictwa) – obchodzony dla upamiętnienia zwycięstwa kpt. Franciszka Żwirki i inż. Stanisława Wigury podczas Międzynarodowych Zawodów Lotniczych Challenge w 1932 r.
- 31– Ogólnopolski Dzień Solidarności (Dzień Solidarności)

LOKALNI PRZEDSIĘBIORCY

Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe „Mazurek” to dynamicznie rozwijająca się firma, działająca w branży motoryzacyjnej.

Jest to małe przedsiębiorstwo, mieszczące się przy ul. Kolejowej 25 c w Wąsoszu. Firma powstała w 2007 r. i obecnie zatrudnia 5 pracowników. Pomimo swoich niewielkich rozmiarów zakład oferuje dość szeroką gamę usług: głównie przeróbkę aut z wysp brytyjskich, diagnostykę komputerową, serwis klimatyzacji, pomoc drogową oraz myjnia samochodowa. Chcąc zapewnić wysoką jakość

usług zakład wyspecjalizował się w przerabianiu wąskiej grupy aut VW.

Pracuje tu zespół młodych, ambitnych ludzi, którzy dbają o jakość wykonywanych usług oraz o sprawność i niezawodność serwisu.

WARSZTAT SAMOCHODOWY Mazurek

PRZEKŁADKI ANGLIKÓW,
DIAGNOSTYKA KOMPUTEROWA,
SERWIS KLIMATYZACJI,
POMOC DROGOWA, MYJNIA

Andrzej Mazur
kom. 880 660 226

ul. Kolejowa 25 c, 56-210 Wąsosz
www.angliki.info.pl

BIULETYN GMINY WĄSOSZ

Wydawca: Gmina Wąsosz
Redakcja: Zespół Placówek Kultury w Wąsoszu,
Przesyłanie materiałów do biuletynu:
zpk_kultura@onet.pl
Druk: Zakład poligraficzny Podraza Lesław, Góra